

Notitie Bestemmingsreserves 3 decentralisaties door concerncontroller en reactie accountant hierop.

Notitie bestemmingsreserves 3 decentralisatie (van concerncontroller)

d.d. 28-4-2014

Inleiding

Binnen de reserves wordt onderscheid gemaakt naar de algemene reserve en bestemmingsreserves. Voor het gebruik van reserves is altijd een expliciet raadsbesluit vereist.

Bestemmingsreserves zijn afgezonderde vermogensbestanddelen met een specifieke bestemming voor bepaalde doeleinden. De beleidsruimte inzake reserves is zeer groot. De raad kan op basis van eigen keuzes en afwegingen bepalen of reserves worden ingesteld.

De bestemming kan te allen tijde (door de raad) veranderd worden. Reserves behoren tot het eigen vermogen van de gemeente.

Overwegingen

Overwegingen om bestemmingsreserves te vormen:

- Aanhouden van een buffer
- Risico's afdekken
- Inzet van eenmalige middelen

Voors en tegens

Voors en tegens van invoering van bestemmingsreserves voor de 3 decentralisaties :

Voors:

- In het bestuursakkoord is opgenomen dat "Geld volgt beleid". Vervolgens is ook opgenomen dat de gemeente Brummen de middelen uit de 3 decentralisaties blijvend zal oormerken. Daarnaast staat in bestuursakkoord vermeld dat "Eventuele overschotten worden gestort in reserves die alleen bestemd mogen worden voor deze deelterreinen."
- Politiek gezien zijn er argumenten om middelen te oormerken opdat geld beschikbaar blijft binnen sociaal domein.
- In bestuursakkoord staat dat middelen 3 d's geoormerkt worden. Ook nadat oormerking vanuit rijk is gestopt.

Tegens

- Bestemmingsreserves worden gevormd met bepaald doel op een bepaald moment. Na verloop van tijd (kunnen) omstandigheden wijzigen waarbij nog geen wijziging is opgetreden in bestemmingsreserve. Hierdoor bestaat risico dat geld niet meer besteed wordt aan doel dat vooraf gesteld is (cultuur potjesvorming). Besluitvorming hierover op moment dat zich omstandigheden (dus zonder hantering bestemmingsreserves) voordoen doet meer recht aan direct sturende en toezichhoudende taak van raad.

- Bij geen hantering van bestemmingsreserves zullen de discussies over overschotten en tekorten bij 3 decentralisaties “scherper zijn” dan bij het hebben van bestemmingsreserves. Besluitvorming hierover op moment dat zich omstandigheden voordoen doet meer recht aan direct sturende en toezichhoudende taak van raad.
- Indien algemene reserve voldoende groot is dan is het hebben van bestemmingsreserves niet meer noodzakelijk.
- De reserve positie is op dit moment zodanig slecht dat vorming van bestemmingsreserves financieel-technisch niet mogelijk is.

Reactie accountant

d.d. 7-5-2014

Hieronder een korte reactie en advies met betrekking tot het wel of niet instellen van een bestemmingsreserve voor de drie decentralisaties.

Een reactie en aanvulling op jouw notitie inzake de algemene voors- en tegens van het gebruiken van een bestemmingsreserve.

1. Een ander niet genoemd voordeel van het werken met bestemmingsreserves is het meer gelijkmatig verdelen van de lasten doordat er gedoteerd en onttrokken kan worden aan de reserves binnen de mandaten die er liggen.
2. Een ander voordeel is dat bij overschrijdingen van het ‘jaarbudget’ er niet direct sprake van een ‘onrechtmatige situatie’ is en er niet eerst budget hoeft te worden verkregen alvorens er ‘meer’ uitgaven gedaan moeten worden.
3. Het ‘tegen’ argument dat het risico bestaat dat gelden niet meer aan het doel worden besteed waarvoor het was gereserveerd lijkt mij niet reëel. Dit hangt samen met het budgetrecht en begrotingsrechtmatigheid en zal worden beoordeeld door jullie zelf, maar ook door de accountant. Wel is het zo dat de begroting wellicht wat minder flexibel kan worden in enig jaar doordat mogelijk vrijvallende middelen (bijvoorbeeld de overschotten op de WMO) nu vrijvallen in het resultaat en anders kunnen worden aangewend, wat mogelijk bij het instellen van een nieuwe bestemmingsreserve niet meer het geval is.
4. De bufferfunctie van de algemene reserve wordt mogelijk te veel beperkt door het hebben van ‘teveel’ onbenutte bestemmingsreserves. Indien er echter sprake is van periodieke herijking hoeft dit geen tegen te zijn.
5. Een bestemmingsreserve biedt geen structurele dekking voor mogelijke tekorten in de toekomst. Hiernaast bestaat het risico dat met incidenteel geld structurele lasten worden gedekt en daarmee het inzicht mogelijk ontbreekt om de sturende en toezichhoudende taak van de Raad goed uit te kunnen voeren.

Advies

Aangezien de verwachting is dat in 2015 (en ook al deels in 2014) de nodige transitiekosten en innovatiekosten gemaakt worden waarvoor de rijksmiddelen niet toereikend zullen zijn (aangezien er naar verwachting 4% tot 7% afgaat van de rijksbudgetten) is het aanbevelenswaardig wel een

bestemmingsreserve in te stellen. Met name ook omdat op de WMO budgetten vooralsnog overgehouden wordt.

Belangrijk is dat er een 'baseline' scenario wordt uitgewerkt met exploitatiebegroting. Vervolgens zal na het afzetten van ontvangen middelen en verwachte kosten de keuze moeten worden gemaakt of er bijgestuurd moet worden of dat er uit eigen middelen zal moeten worden bijgedragen. Met name indien het laatste wordt gekozen kan een bestemmingsreserve bijdragen aan 'nivellering' van de jaarlasten.